Eukalyptus - Eucalyptus globosus

Eukalyptus - Eucalyptus globosus

Plante:

Kan bli et svært stort tre, i Australia omkring 100 m, men når det er plantet i Europa blir det normalt 30-40 m høyt. Barken flakker av i lange strimler, noe som er karakteristisk for eukalyptustrær. Unge greiner har motsatte, eggrunde, blågrønne blad. På greiner som bærer blomster er bladene smalere, grågrønne og ofte dekt av et hvitt, voksaktig pulver, nærmest som dogg. Treet får store hvite blomster som etterfølges av treaktige kapsler.

Bruk:

Folium eucalypti: Modne blad. Aetheroleum eucalypti: Eterisk olje som utvinnes ved destillasjon av blader og greiner. Eukalyptusolje kan utvinnes fra flere forskjellige Eucalyptus-arter, og produksjonen foregår bl.a. i Portugal, Spania, Sør-Afrika, Australia, Kina, India, Brasil og Paraguay. Eukalyptusolje er klar eller blekgul, har sterk lukt av medisinsk kamfer med en svakt treaktig undertone. En harpiks kan utvinnes fra treet ved at det lages sår i stammen. Harpiksen inneholder garvestoffer og er en kraftig astringent. Eukalyptus er i Norge klassifisert som handelsvare.

Virkning:

Bladekstrakter angis å ha urindrivende, antidiabetisk og svulsthemmende virkning. Den eteriske oljen har en generelt kjølende effekt på kroppen. Den virker febersenkende, oppkvikkende og styrkende, og kan klarne og stimulere hjernen, og derved motvirke døsighet. Oljen er ellers antiseptisk, bakteriedrepende, virushemmende, sopphemmende, slimløsende, betennelseshemmende, sårlegende, krampeløsende, smertestillende, blodrensende, urindrivende, nyrestimulerende, antirevmatisk, parasittdrepende, insektbekjempende, lukthemmende og rødmefremkallende. Eukalyptus virker stimulerende på blodsirkulasjonen og bidrar til å varme opp kalde ledd.

Hjelper mot:

Bakterie-, virus- og soppinfeksjoner, forkjølelse, influensa, halsinfeksjoner, bronkitt, lungebetennelse, krupp, katarr, bihulebetennelse og hodepine som skyldes tett nese og tette bihuler. Ved å løse opp slim lindres tørrhoste og pustebesvær som skyldes astma og bronkitt. Kan ellers brukes ved tretthet, dårlig konsentrasjon, feber, barnesykdommer (f.eks. meslinger og vannkopper), urinveisinfeksjoner, kutt, sår, bakterielle hudinfeksjoner, forkjølelsessår, helvetesild, artritt, revmatisme, verkende muskler og ledd, leddgikt, forstuinger, innvollsorm, fotsopp og andre soppinfeksjoner. Lindre smerten eller kløen fra insektstikk og kan virke insektavskrekkende. Eukalyptus er også brukt i behandlingen av tropesykdommer som malaria, tyfus og kolera.

Generelt:

© Viten.org

Eukalyptustrærne er opprinnelig viltvoksende i Australia, men mange arter er nå plantet rundt omkring i verden. I land med varmt klima har mange eukalyptusarter ved menneskets hjelp nå fått stor utbredelse. Arten Eucalyptus globosus finnes således spredt i alle tropiske og subtropiske deler av verden, og er bl.a. den vanligste eukalyptusarten i USA. Etter Australia, er Brasil det landet i verden som har flest eukalyptustrær. Ingen eukalyptusarter er hardføre nok til trygt å kunne overvintres utendørs i Norge, men Eucalyptus globosus klarer seg på friland så langt nord som til Sørvest-England. Eukalyptus kan være fine potteplanter mens de er små, men de blir fort for store til å ha innendørs.

Eukalyptustrær har den egenskapen av de tørker ut jorda der de vokser. Når de blir plantet i sumpområder der malariamyggen trives, forsvinner vannet som myggen trenger for å formere seg, og dermed blir også myggen borte. Det har derfor vært vanlig å plante eukalyptus i vårmarksområder mange steder i verden hvor man har vært plaget av malaria. Eukalyptusdyrking kan være svært effektivt for å tørrlegge områder og for å gjenreise skog på områder som har vært snaue, men kan også gi proble Trærne sprer seg raskt og kan være svært vanskelige å utrydde. Dette har man opplevd bl.a. i Portugal, der store områder som var kledd av opprinnelige treslag er blitt omdannet til eukalyptusskoger. Fra bladene og røttene til eukalyptustrærne skilles det ut stoffer som hemmer andre vekster, slik at skogbunnen under eukalyptustrær blir nærmest steril. I byområder kan røttene ødelegge asfalt, husmurer og nedgravde rørsystemer.

Selv om det primært er den eteriske oljen av eukalyptus som anvendes, har treet også hatt annen medisinsk anvendelse. Aboriginerne i Australia har tradisjonelt brukt bladene til omslag på sår, for å bekjempe infeksjoner og lindre muskelsmerter. Bladene har vært ansett som særlig effektive på brannsår, blemmer og insektstikk. Eukalyptus er også brukt i behandlingen av tropesykdommer som malaria, tyfus og kolera. Et avkok av bladene kan brukes til å skremme bort insekter, og som et middel mot innvollsorm. I Afrika anvendes finpulverisert eukalyptusbark som et insektmiddel. I India brukes eukalyptus for å senke feber og forebygge smittsomme sykdommer. Tømmeret fra eukalyptustrærne blir brukt til en rekke formål. Det er resistent mot varme og termitter, og anvendes bl.a. mye i papirindustrien. Eukalyptustrær plantes også for å gi skygge og for å drenere jorda, i tillegg til at blomstene gir honning.

Den eteriske oljen, som destilleres av blad og kvister, brukes i medisinen, i aromaterapi, samt til parfyme. Eukalyptusolje brukes ellers til å smaksette godteri, bakverk, iskrem mm. Oljen kan også brukes som flekkfjerner for å ta bort olje og fett. Tradisjonelt er oljen brukt medisinsk ved forkjølelse, feber, slangebitt, revmatisme og muskelsmerter. Den er også blitt anvendt som en luftrenser i badstuer. Eukalyptusolje er en populær ingrediens i farmasøytiske produkter, spesielt i inhalasjonspreparater mot tette neser, forkjølelse, katarr og kronisk bronkitt.

Den eteriske oljen av eukalyptus er varmende og uttørkende, og har kraftige antiseptiske egenskaper. Den kan brukes i oljeblandinger til massasje, og i badeoljer. Dessuten er den svært effektiv å bruke til dampinhalasjon. Oljen har en oppfriskende virkning på nervesystemet og kan brukes ved tretthet, dårlig konsentrasjon, hodepine og generell svekkelse.

Eukalyptusolje er særlig god mot infeksjoner i luftveiene, for eksempel forkjølelse, influensa, bihulebetennelse, bronkitt, lungebetennelse og hodepine som skyldes tett nese og tette bihuler. Den har evnen til å utvide lungenes bronkioler, og er dessuten slimløsende. Derfor er den fin til inhalasjon ved stor slimproduksjon i luftveiene, og kan også brukes for å behandle astma.

Eukalyptus er et godt middel til behandling av revmatisme og leddbetennelser, særlig når man plages av stivhet, og når symptomene blir verre i kalde og fuktige omgivelser. Den betennelseshemmende virkningen bidrar til å få hevelser til å gå ned, og til å lindre muskelsmerter. Eukalyptus virker stimulerende på blodsirkulasjonen og bidrar til å varme opp kalde og stive ledd. Ved revmatiske plager brukes eukalyptusolje i form av kompresser, bad, innsmøring og massasje. Eukalyptusolje er en ingrediens i tigerbalsam og mange andre muskelsalver.

Den eteriske oljen av eukalyptus er et kraftig antibiotikum som kan brukes ved infeksjoner i urinveiene eller ved underlivsinfeksjoner, for eksempel når det er mye utflod. Fortynnet olje anvendes da i et sittebad. Oljens antibiotiske egenskaper gjør at den også kan være nyttig ved behandling av hudinfeksjoner og sår, herpes og byller. For å lindre smerte og kløe fra insektstikk, kan oljen påføres direkte på det aktuelle stedet. Oljens sterke, kamferaktig duft kan dessuten hjelpe til å

© Viten.org

holde insektene unna. Eukalyptus virker også parasittdrepende og kan, gjerne i kombinasjon med andre oljer, brukes for å fjerne lus. Oljen er dessuten sopphemmende, og kan anvendes ved fotsopp og andre soppinfeksjoner. Eukalyptusolje er fin til desinfisering av rom, særlig ved infeksjonssykdommer og smittsomme sykdommer.

Psykisk virker eukalyptusolje oppkvikkende og styrkende. Den klarner og stimulerer hjernen, styrker konsentrasjonen og motvirker døsighet.

En harpiks kan utvinnes fra eukalyptustreet ved at det lages sår i stammen. Harpiksen inneholder garvestoffer og er en kraftig astringent. Den brukes innvortes ved behandling av diaré og blærebetennelser, utvortes kan den påføres kutt og lignende.

I følge elementlæren er eukalyptus varm og tørr, og er i kinesisk medisin knyttet til elementet metall.

Andre navn:

- Familie: Myrtaceae - Myrtfamilien
- Latin: Eucalyptus globosus
- Engelsk: Eucalyptus
- Norsk: Eukalyptus
- Svensk: Feberträd
- Dansk: Febertræ
- Tysk: Eukalyptus
- Fransk: Eucalyptus
- Spansk: Eucalypto

© Viten.org